Aðildar-viðræður Íslands við ESB

ALÞJÓÐAMÁLA-
STOFNUN
HÁSKÓLI ÍSLANDS

Sjávarútvegsstefna ESB og Ísland

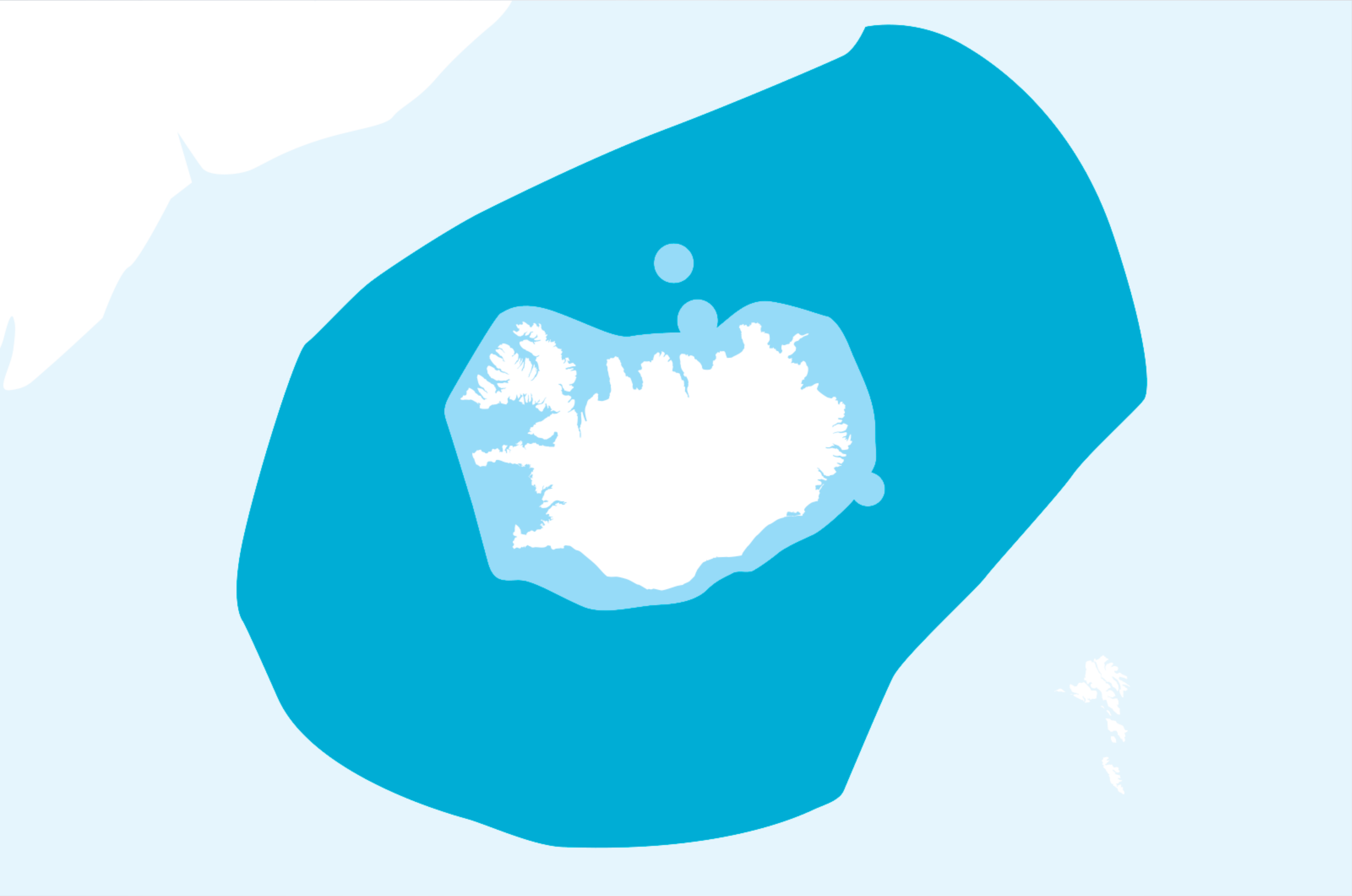

Helstu samningsmarkmið á sviði sjávarútvegs

- 1. Krafa um sjálfstætt fiskveiðistjórnunarsvæði
- 2. Viðhalda ströngum hömlum á fjárfestingum erlendra aðila í íslenskum sjávarútvegi
- 3. Komast hjá sameiginlegri stefnu og fyrirsvari ESB á alþjóðavettvangi varðandi fiskveiðar

ALÞJÓÐAMÁLA-
STOFNUN
HÁSKÓLI ÍSLANDS

Þróun viðræðnanna

- Aðildarviðræðurnar um sjávarútvegsmál komust aldrei af stað vegna makríldeilunnar
- Barátta um setningu opnunarviðmiða
- Hörð barátta á bak við tjöldin

Sjávarútvegsstefna ESB

- Við aðild að ESB gengst ríki við sjávarútvegsstefnu ESB
  - Vald aðildarríkis framselt til ESB
- Núgildandi sjávarútvegsstefna tók gildi í upphafi árs
- Sjávarútvegsstefnan er afleidd löggjöf
  - Hægt að breyta henni
- Formlega séð hægt að fá undanþágur og sérlausnir

Hvernig fellur sjávarútvegsstefna ESB að íslenskri fiskveiðilögsögu?

- Meginreglan um jafnan aðgang
- Gera verður greinarmun á innsævi, landhelgi og efnahagslögsögu
- Ísland mælir hafsvæði sín frá beinum grunnlínum
- Í raun nær landhelgin lengra út en 12 sjómílur og efnahagslögsagan lengra út en 200 sjómílur frá stórstraumsfjöruborði

Hvernig fellur sjávarútvegsstefna ESB að íslenskri fiskveiðilögsögu?

Dekkri flöturinn sýnir innsævi og landhelgina. Meginreglan um jafnan aðgang tæki ekki til þess svæðis.

Hvernig fellur sjávarútvegsstefna ESB að íslenskri fiskveiðilögsögu?

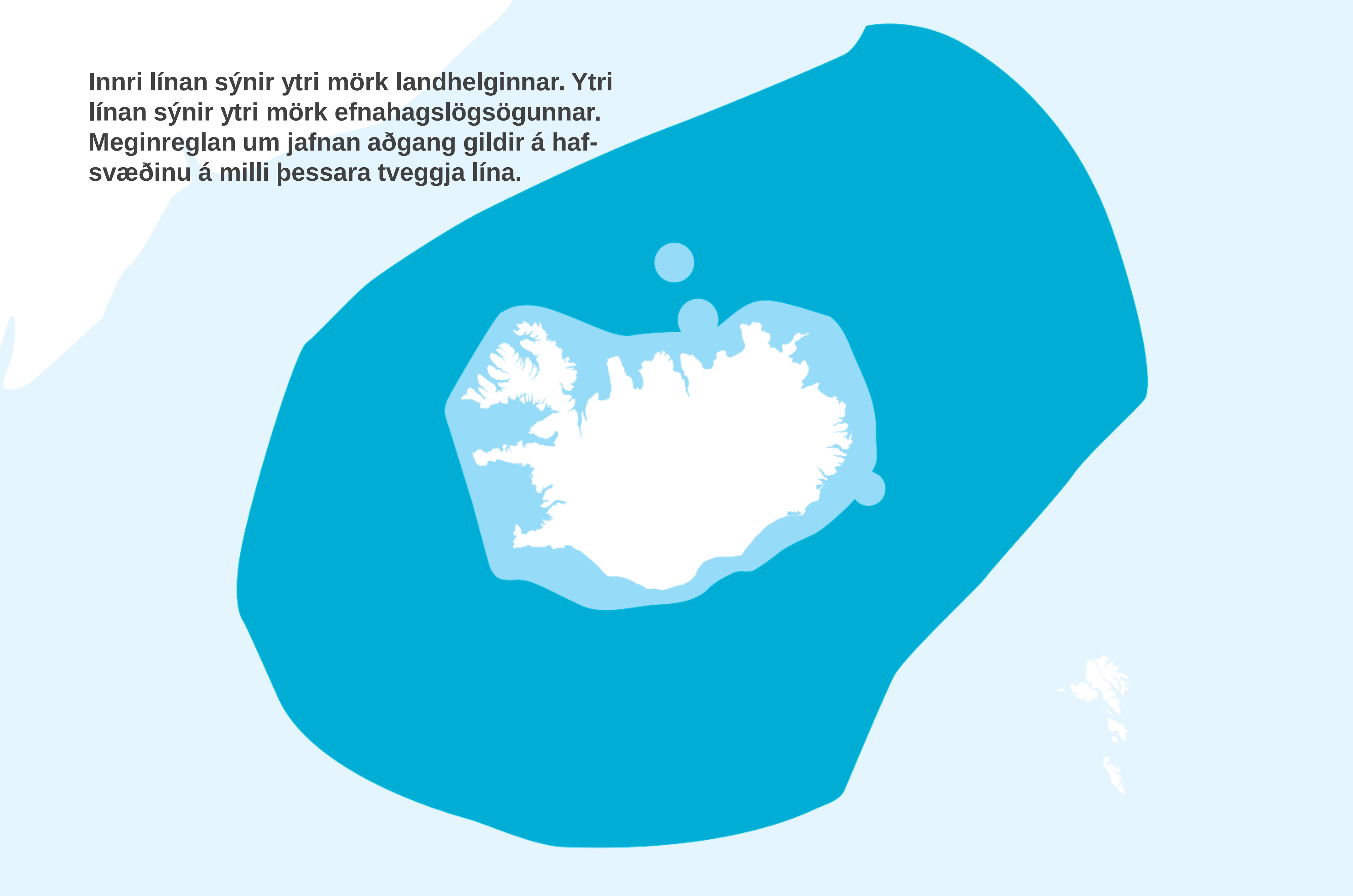

Hvernig fellur sjávarútvegsstefna ESB að íslenskri fiskveiðilögsögu?

- Meginreglan um jafnan aðgang tæki til svæðisins á milli 12 sjómílna til 200 sjómílna frá grunnlínum

- Meginreglan um hlutfallslegan stöðugleika
  - Kemur að mestu leyti í veg fyrir að erlendir aðilar fái úthlutaðan kvóta í íslenskri fiskveiðilögsögu

- Eins og staðan er í dag eiga erlendir aðilar sáralítin rétt til aflaheimilda á Íslandsmiðum

Hvernig fellur sjávarútvegsstefna ESB að íslenskri fiskveiðilögsögu?

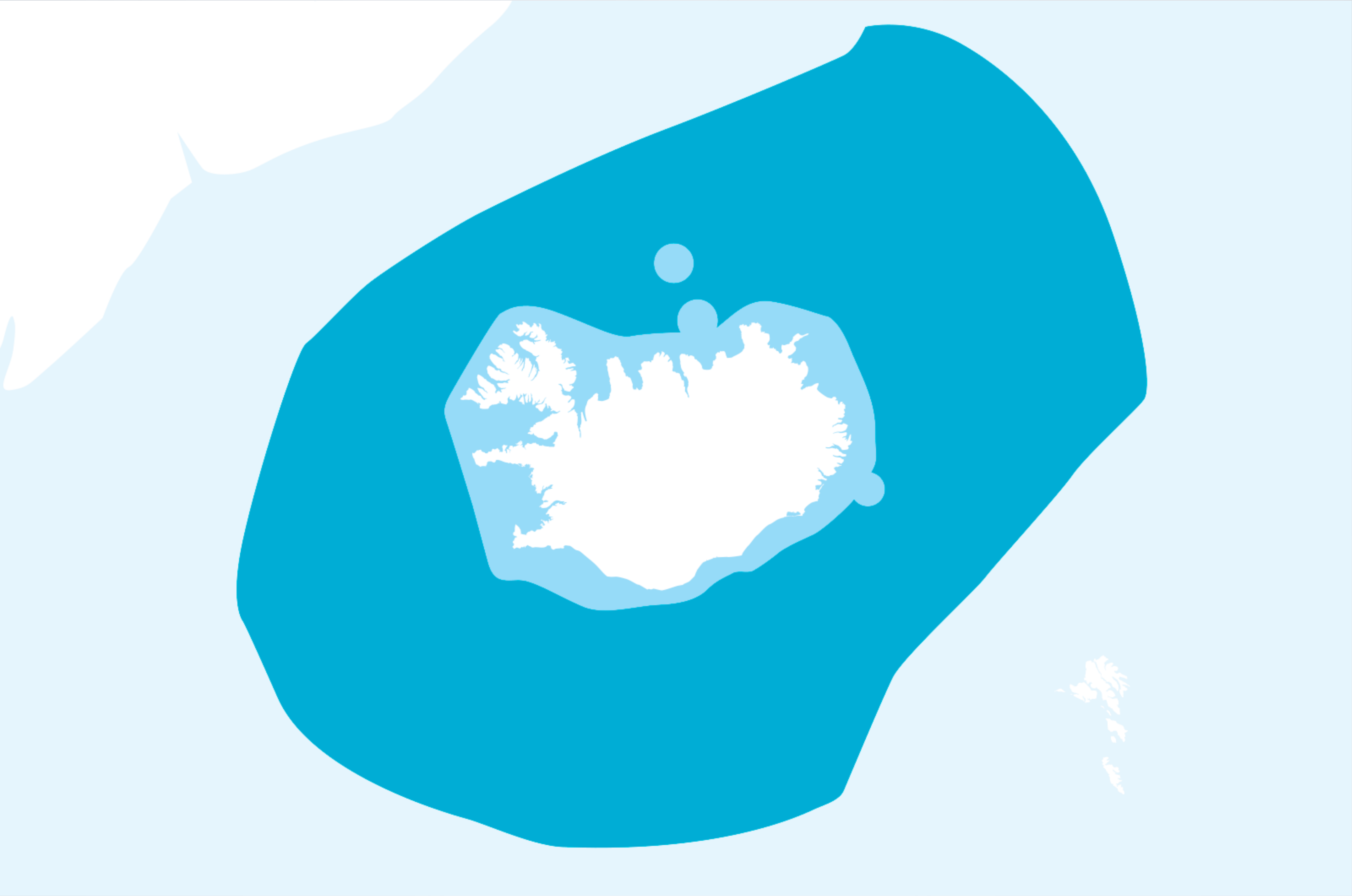

Sjálfstætt fiskveiðistjórnunarsvæði

- Meginmarkmið Íslands í aðildarviðræðum við ESB
- Meginröksemd fyrir slíku svæði byggir á landfræðilegri legu landsins
    - Ísland á ekki landmæri að ESB ríkjum
    - Þeir stofnar sem veiðast í íslenskri fiskveiðilösögu eru að mestu leyti staðbundnir
    - Hugmyndin á bak við sjávarútvegstefnu ESB er að aðildarríkin veiða úr sömu stofnum
- Hafa í huga: Aldrei fyrr hefur ríki sem hefur sjávarútveg sem grundvallarhagsmuni sótt um aðild að ESB

Rök fyrir sjálfstæðu fiskveiðistjórnunarsvæði

- 1. Sérstök stjórnunarsvæði fyrir fiskveiðar
- 2. Reglugerð um aflaheimildir að því er varðar ákveðna fiskistofna
- 3. Aðildarsamningi Noregs við ESB hafnað í þjóðaratkvæðagreiðslu.

Rök fyrir sjálfstæðu fiskveiðistjórnunarsvæði
-Reglugerð um aflaheimildir að því er varðar ákveðna fiskistofna-

- Fyrsta reglugerðin sem framselur slíkt vald kom inn eftir að Ísland varð umsóknarríki.
- Glufa fyrir samningamenn Íslands í aðildarviðræðum?
- Íslensku samninganefndinni fullkunnugt um reglugerðina.

ALÞJÓÐAMÁLA-
STOFNUN
HÁSKÓLI ÍSLANDS

Rök fyrir sjálfstæðu fiskveiðistjórnunarsvæði

- 1. Sérstök stjórnunarsvæði fyrir fiskveiðar.
- 2. Reglugerð um aflaheimildir að því er varðar ákveðna fiskistofna.
- 3. Aðildarsamningi Noregs við ESB hafnað í þjóðaratkvæðagreiðslu.

Fjárfestingar erlendra aðila í sjávarútvegi

- Ólíklegt að hægt verði að koma í veg fyrir rétt erlendra aðila til að fjárfesta í íslenskum sjávarútvegi
- Hins vegar hægt að takmarka þær all verulega án undanþága eða sérlausna
- Einkum hægt að líta til dansks regluverks í þessu samhengi

Ytri vídd sjávarútvegsstefnunnar

- Sjávarútvegsstefna ESB hefur ytri vídd
  - ESB kemur fram fyrir hönd aðildarríkja sinna innan alþjóðastofnana
  - ESB kemur fram í samningaviðræðum við ríki er standa utan ESB
- Ísland stefnir að komast hjá fyrirsvari ESB
  - Íslenska hagkerfið hefur mikla hagsmuni af veiðum úr deili- og flökkustofnum
- Erfitt mál í aðildarviðræðunum
  - Ekkert fordæmi fyrir varanlegri undanþágu frá ytri víddinni

Niðurstöður

- 1. Nauðsynlegt að ljúka aðildarviðræðum til að sjá hvort íslenskt fiskveiðistjórnunarsvæði yrði samþykkt og hvernig þá hvernig það yrði útfært
- 2. Hægt er að takmarka úthlutun kvóta til fiskveiðiskipa í eigu erlendra aðila og þar með fjárfestingar erlendra aðila í íslenskum sjávarútvegi
- 3. Ytri vídd sjávarútvegsstefnunnar yrði að öllum líkindum erfiðasti hlutinn í aðildarviðræðum

Meginniðurstaða

- Nauðsynlegt er að ljúka aðildarviðræðum til að fá botn í það álitaefni hversu langt ESB er tilbúið að koma til móts við kröfur Íslendinga.